

Beleidsplan ‘Nationale Synode’ voor 2020-2025

1. Inhoudelijk

Er is in Nederland een groot aantal oecumenische initiatieven die elk hun eigen insteek en doelstelling hebben. Naast de ‘oude’ oecumene (Raad van Kerken), zijn nieuwe initiatieven ontstaan, hetzij op landelijk niveau (Wij kiezen voor Eenheid, Nationale Synode), hetzij op plaatselijk niveau.

Brandpunt van de oecumene in ons land is sinds 1968 de Raad van Kerken in Nederland, een ‘gemeenschap’ van negentien grote en kleine christelijke kerken, met een klein secretariaat in Amersfoort. Van daaruit wordt een grote variatie aan activiteiten gecoördineerd, waaraan tal van kerkelijke vrijwilligers en beroepskrachten uit de aangesloten lidkerken deelnemen. Gemeenschappelijke noemer in al die activiteiten, of het nu om liturgie, theologische bezinning, dialoog, dienstverlening of sociale actie gaat, is steeds het bevorderen van eenheid tussen de kerken en de gezamenlijke dienst van de kerken aan de samenleving.

Naast de Raad van Kerken is er het Beraad van kerken. Voor dit beraad worden door de Raad van Kerken een vijftal christelijke koepelorganisaties uitgenodigd: de Vereniging van migrantenkerken SKIN (Samen Kerk in Nederland), de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten (VPE), het Contactorgaan Gereformeerde Gezindte (COGG), de Evangelische Alliantie en het Overleg Oecumenische Groepen (OOG). Doel van het beraad is het elkaar als christenen uit verschillende delen van kerkelijk Nederland beter te leren kennen, eventuele vooroordelen wegnemen en gezamenlijk bezien hoe we elkaar over een weer van dienst kunnen zijn in onze multireligieuze en gesecculariseerde samenleving.

De voortdurende inzet van de ‘nationale synode’ blijft nodig.

Het initiatief om te komen tot een ‘nationale synode’ had 10 jaar geleden primair als achtergrond om de kinderen van de Reformatie die zo sterk versplinterd geraakt zijn, bijeen te brengen.

Want de beweging van de Reformatie heeft in Nederland sterk te lijden (gehad) onder de grote versplintering. Dat wat de Reformatie beoogde: het aan de orde stellen van de bevrijdende kracht van het evangelie aan kerk en volk, heeft daarmee sterk aan waarde ingeboet.

Op 29 mei 2019 werd in de Grote Kerk een ‘Verklaring van verbondenheid’ getekend door 40 kerken en geloofsgemeenschappen waaronder de nieuwe internationale kerken en migranten kerken. Daarin werd aangegeven wat de beleidslijn voor de komende vijf jaar zal zijn.

Afgesproken werd:

1. Wij komen de eerstkomende vijf jaar jaarlijks één dag als vertegenwoordigers van de kerken bij elkaar om de kerkelijke eenheid te bevorderen en te vieren. De eerste keer nodigt de Stichting Nationale Synode uit en geeft invulling aan deze ontmoetingsdag, daarna is de organisatie van deze dag de verantwoordelijkheid van de kerken zelf.
2. Aan het grondvlak wordt het geloofsgesprek tussen de christenen in ons land door de deelnemende kerken en geloofsgemeenschappen van harte ondersteund. De onder 1. genoemde jaarlijkse vergadering draagt hiervoor de verantwoordelijkheid.
3. Wij onderzoeken met elkaar de mogelijkheden voor vormen van ontmoeting en samenwerking op het grondvlak en welke hindernissen zich daarbij voordoen.

4. In het vijfde jaar wordt besloten hoe het verder gaat. De Stichting Nationale Synode zal dit landelijk mede coördineren.

Covid19

De Stichting Nationale Synode heeft voor het jaar 2020 het initiatief genomen voor de jaarlijkse ontmoetingsdag van de 40 kerken en geloofsgemeenschappen. Deze dag stond gepland op woensdag 15 april 2020. Evenwel vanwege Coronapandemie moest deze bijeenkomst worden afgezegd. Het is in 2020 niet mogelijk gebleken een nieuwe datum te plannen vanwege diezelfde COVID19-pandemie. Onderzocht is om met de 40 kerken en geloofsgemeenschappen een online-bijeenkomst te beleggen. Dat bleek een onmogelijke zaak. Zo staat aan deze bijeenkomst nog open. Het wachten is op het eind van de COVID19-pandemie.

Geloofsgesprekken, inventarisatie samenwerkingsonderwerpen en het kerkelijk gesprek

Geloofsgesprek

Zodra de mogelijkheid zich voordoet zal een beweging van het grondvlak geactiveerd worden: het voeren van het geloofsgesprek in plaatselijke gemeenten en kerken. Voor een deel vindt dat plaats op basis van plaatselijke initiatieven

Onderzoek en activeren samenwerkingsonderwerpen

Inventariseren van de behoeften van de kerken op het terrein van hun kerntaken (jeugdwerk/catechese, missionair werk, de roeping van de kerk in de samenleving, diaconaat, etc.). Tweede stap is het inventariseren van het huidige aanbod dat al door de kerken op de genoemde terreinen wordt ontwikkeld. Waar is sprake van synergie? Op welke gebieden kan en wil men elkaar versterken?

Kerkelijk gesprek

Het gezamenlijk ter hand nemen van de roeping en verantwoordelijkheid om zich bezig te houden met het kerkelijk spreken over zaken waarover een dergelijk spreken geboden is. Te denken valt daarbij aan bijv. de vragen rond de christologie, de doop, christen zijn in deze tijd, de gestalte van de kerk, etc., etc. Het gaat daarbij om een gezamenlijk, richtinggevend spreken. Omdat er (nog) geen sprake is van een synode, zou het resultaat van zulk spreken door iedere kerk per keer beoordeeld kunnen worden op de functie die het stuk in de eigen kerk zou kunnen hebben.

Landelijke bijeenkomst als centrale influencer

Het organiseren van landelijke samenkomsten zoals die de laatste 10 jaar hebben plaats gehad in de Grote Kerk van Dordrecht blijken een grote functie te hebben als ‘centrale influencer’.

Plan voor leerstoel over katholiciteit van de kerk aan drie theologische opleidingen

De stuurgroep van de Nationale Synode is bezig met het vestigen van een bijzondere leerstoel over de katholiciteit van de kerk. De stuurgroep heeft van drie theologische opleidingen – de Protestantse Theologische Universiteit (PThU), de vrijgemaakt-gereformeerde Theologische Universiteit Kampen (TUK) en de christelijk-gereformeerde Theologische Universiteit

Apeldoorn (TUA) – de toezegging gekregen dat zij zich gedrieën gaan inzetten voor deze leerstoel.

Met de drie universiteiten zijn gesprekken gaande. Momenteel is de financiering van de leerstoel het meest aandacht vragende onderwerp.

2. Organisatorisch – stuurgroep – kerken en geloofsgemeenschappen.

Voor de meeste aspecten geldt, dat we daarvoor het commitment (en de financiële bereidheid) nodig hebben van de kerken.

De stuurgroep Nationale Synode blijft bestaan.

De verantwoordelijkheid voor het vervolg is het beste gebaat bij een onafhankelijke stuurgroep, die echter niet kan zonder de bereidheid van de kerken om zowel financieel als organisatorisch (menskracht) een bijdrage te leveren. De naam Nationale Synode blijft als merknaam bestaan omdat kerken en geloofsgemeenschappen zich daaraan verbonden hebben in de zoektocht naar éénheid. Gezocht zal worden naar verjonging en vernieuwing. Ook wordt in het licht van de verjonging in samenspraak met de kerken en geloofsgemeenschappen de samenstelling van het huidige stichtingsbestuur herzien.

Het stichtingsbestuur draagt –samen met de kerken en geloofsgemeenschappen - zorg voor financiële middelen en legt daarvan één keer per jaar verantwoording af aan de participerende kerken.

Nu de geplande bijeenkomst vanwege de Coronapandemie in 2020 niet door kon gaan worden de deputaten of bestuursleden van de in Dordrecht aanwezige kerken uitgenodigd voor een bijeenkomst rond (hopelijk) september/oktober 2021. Afhankelijk van de dan geldende maatregelen.

Onderwerp van gesprek zal dan zijn welke gezamenlijke initiatieven ontplooit kunnen worden. Een en ander conform de op 29 mei 2019 ondertekende ‘*Verklaring van verbondenheid*’.

Ds. G. de Fijter, voorzitter
Dr. J.M. van 't Kruis, secretaris